

REFERAT Klima- Natur og Genbrugsudvalget d. 19-12-2023

Mødedato   Tirsdag d. 19. december 2023 kl. 15:30

Mødested   ML 8 – Røjle Klint

Mødedeltagere   Jacob Bjørnskov Nielsen, Anna Poulsen Broen, Jes Rønn
Hansen, Kent Mosgård, John Kromann

Indholdsfortegnelse

Selskabsgørelse af Affald & Genbrug.....	3
--	---

Punkt 175: Selskabsgørelse af Affald & Genbrug

2023-017606

Præsentation

Aftalen om klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi af 16. juni 2020 blev den 30. august 2022 suppleret med en ny politisk aftale om selskabsgørelse af kommunernes levering af affaldsydelser. Aftalen betyder, at kommunens driftsopgaver på affaldsområdet skal selskabsgøres. I forbindelse hermed har der i Middelfart Kommune i løbet af 2023 været en proces, hvor forskellige selskabsmodeller er blevet drøftet og vurderet bl.a. på baggrund af forskellige vurderingsparametre.

Med udgangspunkt i vurderingen foreslår forvaltningen, at der etableres et kommunalt ejet affaldsselskab, hvor Middelfart Affald & Genbrug udskilles i et selvstændigt selskab (Stand-alone-selskab), samt at selskabsdannelsen er gennemført pr. 1. september 2024.

Forvaltningen foreslår

- At Middelfart Affald & Genbrug bliver udskilt i et selvstændigt affaldsselskab A/S (Stand-alone-selskab),
- at selskabsudskillelsen sker pr. 1. september 2024, og
- at oplægget til "Letter of Intent" (LOI) mellem Kolding, Middelfart og Vejle kommuner bliver godkendt.

Sagsbeskrivelse

Baggrund

Landsskatteretten har den 21. oktober 2020 fastslået, at kommuner ikke må opkræve moms på affaldsgebyrer. På baggrund heraf har et flertal af Folketingets partier den 30. august 2022 fastlagt, at kommunernes levering af affaldsydelser skal udskilles i et selskab. Aftalen om selskabsgørelse skal sikre, at kommunernes levering af affaldsydelser igen bliver momspligtige således, der ikke opstår konkurrenceforvridning mellem privat og kommunal opgaveløsning. Aftalen bygger videre på Folketingets Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi af 16. juni 2020.

Aftalen medfører, at hovedparten af den affaldshåndtering, som Middelfart Kommune varetager i dag, skal lægges ud i et selskab, herunder indsamlings- og udbudsaktiviteter med tilhørende administration, driftsansvar, kundeforholdet til borgerne samt opkrævning af takster. Selskabsgørelsen medfører en adskillelse af myndighedsopgaver og driftsopgaver.

Aftalen har på nuværende tidspunkt ikke udmøntet sig i et lovforslag. Det forventes, at Regeringen fremlægger et lovforslag i folketingsåret 2024/25.

Selskabsmodel

Affaldsområdet er et borgernært driftsområde af stor daglig betydning for borgere og virksomheder, hvorfor lokalpolitisk indflydelse på området er en fordel. Endvidere er der stigende udgifter for at leve op til lovkravene, samt krav om benchmarking og indførelse af et økonomisk tilsyn. Disse forhold medfører behov for økonomisk optimering.

Et nyt affaldsselskab bør være robust og fleksibelt i forhold til drift og ambitionsniveau og skal kunne leve op til flere og større krav til bæredygtig affaldshåndtering og fokus på cirkulær økonomi. På den baggrund har forvaltningen lagt følgende parametre til grund i forbindelse med vurdering af selskabsmodel:

- Lokalpolitisk indflydelse på selskabet
- Mulighed for synergi og økonomisk optimering og rationaler
- Robusthed og fleksibilitet
- Bæredygtig udvikling
- God service for borgerne

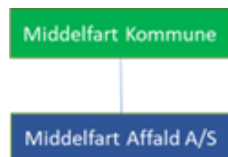
Med udgangspunkt i de skitserede vurderingsparametre har forvaltningen vurderet, hvorledes Kommunens affaldsopgaver skal struktureres i fremtiden. Kommunen har arbejdet med tre modeller:

1. "Stand alone" selskab
2. Et forsyningselskab sammen med Middelfart Spildevand

3. Samarbejde med andre kommuner enten i et fællesselskab eller selskaberne imellem

Advokatfirmaet Horten har hjulpet med at afdække fordele og ulemper ved de tre mulige selskabsformer, jf. bilag, ligesom der i løbet af 2023 har været dialog med Middelfart Spildevand og Kolding og Vejle Kommuner om evt. fremtidigt samarbejde.

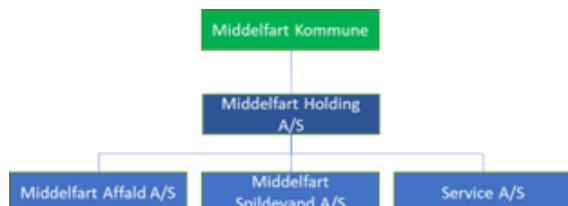
Ad 1: Stand-alone-selskab

Ved et stand-alone-selskab er Middelfart Kommune ene-ejer, og selskabet har alene fokus på affaldsområdet. Selskabsmodellen er desuden karakteriseret ved:

- Mulighed for høj grad af lokalpolitisk styring for Kommunen, herunder styring via ejerstrategi
- Som ene-ejer vil Kommunen via generalforsamlingen, vedtægter og ejerstrategien selv kunne fastlægge Kommunens ambitioner for Selskabet i forhold til grøn omstilling og bæredygtighed. Ligeledes vil Kommunen som ene-ejer selv kunne fastsætte serviceniveauet.
- Selskabsmodellen er enkel og fleksibel i forhold til en evt. senere sammenlægning i et forsyningsselskab eller et fælleskommunalt affaldsselskab.
- Ledelsesfokus på affaldsområdet
- Begrænset muligheder for effektiviseringer og synergieffekter som er mulig ved sammenlægning i et forsyningsselskab eller fælleskommunalt affaldsselskab. Driftoptimeringer indenfor administration, IT, Kommunikation m.m. kan dog opnås ved samarbejde med kommunale affaldsselskaber.

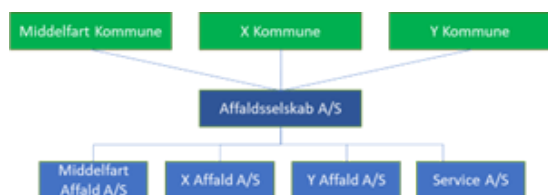
Ad 2: Forsyningsselskab med Middelfart Spildevand

Ved etablering af et Forsyningsselskab med Middelfart Spildevand er Middelfart Kommune ene-ejer af selskabet. Selskabet er karakteriseret ved:

- Mulighed for høj grad af lokalpolitisk styring for Kommunen, dog mere indirekte styring via Holding A/S
- Mulighed for synergieffekter og effektivitetsgevinster på det administrative område, IT, kommunikation m.m.
- Selskabsmodellen er mere bunden, og en evt. senere udskillelse af Affald A/S kan være vanskelig pga. gældende regler om modregning
- Ledelsesfokus på forskellige forsyningsområder og forskellige borgere-/kunde-forhold. Kan begrænse fokus på grøn omstilling og cirkulær økonomi.

Ad 3: Fælleskommunalt affaldsselskab

Ved etablering af et fælleskommunalt affaldsselskab er Middelfart Kommune medejer af selskabet. Selskabet er karakteriseret ved:

- Kommunen skal dele styring med andre kommuner. Behov for indgående koordinering mellem koncern og ejerkommuner. Lokalpolitisk styring begrænses.
- Mulighed for stordriftsfordele og effektiviseringsgevinster, dog kan forskellige standarder, beholdervalg m.v. kræve ressourcer til differentieret styring og dermed begrænse muligheden for at høste effektiviseringsgevinster.

- Større og mere robust selskab, både organisatorisk og økonomiske, også ift. fremtidigt prisloft
- Ledelsesfokus på affald
- Mindre fleksibilitet til at tage særlige initiativer, fx samarbejder med lokale virksomheder om bæredygtighed og cirkularitet.

Som alternativ til etablering af et fælleskommunalt affaldsselskab kan samarbejdet med andre kommuners affaldsselskaber styrkes. Middelfart Kommune har været i dialog med nabokommuner og i særdeleshed Kolding og Vejle Kommuner, hvor en ambitiøs bæredygtighedsprofil harmonerer med visionerne om en grøn og bæredygtig omstilling i Middelfart Kommune.

På den baggrund har Kolding Kommune, Vejle Kommune og Middelfart Kommune udarbejdet et forslag til en hensigtserklæring om at undersøge mulighederne for at etablere samarbejder, som kan bidrage til, at evt. individuelle selskaber kan opnå effektiviseringer og synergieffekter bl.a. på det administrative område, ved udbud, kommunikation og den grønne omstilling og cirkulær økonomi. Hensigtserklæringen er vedlagt som bilag.

Anbefaling til selskabsmodel

På baggrund af vurderinger og drøftelser af de tre selskabsmodeller anbefaler forvaltningen at etablere et stand-alone-selskab.

Selskabsformen er simpel, fleksibel og sikrer en stor lokalpolitisk indflydelse og nærhed til borgerne.

Samtidigt anbefales, at mulighederne for et formaliseret samarbejde mellem andre kommuners affaldsselskaber undersøges.

Tidspunkt for selskabsdannelse

Som følge af Landsskatterettens afgørelse har Middelfart Kommune rådført sig ved revisionsfirmaet EY om bl.a. de økonomiske konsekvenser ved at gennemføre anlægsinvesteringer, inden en selskabsgørelse er gennemført. Dette på baggrund af, at Affald & Genbrug planlægger at igangsætte implementering af ny genbrugspladsstruktur primo 2024 med en anlægsramme på ca. 90 mio. kr.

EY oplyser, at der kan opnås en økonomisk gevinst i form af et højere momsfradrag på ca. 20 mio. kr., hvis de planlagte investeringer til ny genbrugspladsstruktur enten

- udsættes til efter en selskabsgørelse, eller
- nye anlæg og bygninger etableres men ikke tages i brug, før selskabsgørelsen er gennemført.

Forvaltningen har vurderet på konsekvenserne af ovenstående og finder det økonomisk og driftsmæssigt mest hensigtsmæssigt, at anlægsprojektet igangsættes som planlagt af hensyn til det allerede gennemførte udbud men først tages i brug efter en selskabsgørelse. Derfor foreslås en hurtig selskabsgørelse, så nye bygninger og pladser kan tages i brug, når de står klar. Som følge heraf anbefales, at selskabsgørelsen gennemføres med stiftelsestidspunkt den 1. september 2024.

Proces

Efter godkendelse af selskabsmodel går Forvaltningen i gang med de økonomiske, juridiske og organisatoriske opgaver, herunder værdiansættelse, kontoplaner, økonomimodeller, kontrakter, snitflader mellem kommunen og selskabet, medarbejderforhold m.m. Advokatfirmaet Horten og revisionsfirmaet EY vil bistå processen med juridisk henholdsvis økonomisk hjælp. Oplæg til procestidsplan fremgår af bilag.

Økonomi

Selskabsgørelse af Affald & Genbrug medfører en række engangsomkostninger til selve selskabsdannelsen, konsulenthjælp, indkøb af nye IT-systemer, økonomisystemer, kommunikation m.m. Omkostninger hertil finansieres af driftsbudgettet for Affald & Genbrug, som er takstfinansieret.

Efter selskabsdannelsen vil der være behov for ekstern bistand til HR, løn, juridisk hjælp m.m. Omkostninger hertil forventes at kunne dækkes indenfor rammerne af de omkostninger, som Affald & Genbrug i dag årligt betaler til Middelfart Kommune.

Selskabsgørelsen forventes effektueret pr. 1. september 2024. Det årlige administrationsgebyr som Affald og Genbrug betaler til Middelfart Kommune vil derfor blive nedsat tilsvarende. Administrationsgebyret for hele 2024 forventes at udgøre 3,831 mio. kr., men vil kun skulle betales for 8 måneder af 2024, hvilket forventes at udgøre 2,554 mio. kr.

Middelfart Kommune forventes derfor at miste 1,277 mio. kr. i administrationsindtægt fra Affald og Genbrug i 2024. I 2025 forventes det at Middelfart Kommune vil miste 3,934 mio. kr. i administrationsindtægt fra det selskabsgjorte Affald og Genbrug. De ændrede økonomiske vilkår vil blive indarbejdet i kommende budgetopfølgninger og budgetlægning.

Høring

Selskabsgørelsen er drøftet på MED-udvalg ved Affald & Genbrug den 5. december 2023. Der var opbakning til både selskabsmodel samt tidspunkt for dannelse af selskab.

Selskabsgørelsen har desuden været forelagt HU den 12. december 2023.

Når beslutning er taget, om hvilken model der arbejdes videre med, vil AMG og MED inddrages i løbende vurdering af risici og muligheder for at sikre et godt arbejdsmiljø i en forandringstid.

Klima & bæredygtighed

Selskabsmodellen Stand-alone-selskab vil have entydig fokus på affaldsområdet, hvor Middelfart Kommune som enejer kan fastlægge et højt ambitionsniveau for den grønne omstilling og cirkulær økonomi.

Bilag

Opdateret notat om selskabsgørelsen af affaldsområdet

216275-23 LOI - Hensigtserklæring .DOCX

Procesplan 131223